Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Скопје, 21 октомври 2021 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: септември 2021 година

– Во септември 2021 година, **паричната маса (монетарниот агрегат М3[1,2])** се намали на месечна основа за 0,7%. Падот главно се должи на намалувањето кај депозитните пари[3], а во мал дел и заради долгорочните депозити до две години, во услови на раст кај краткорочните депозити и готовите пари во оптек. Споредено на годишна основа, паричната маса е зголемена за 10,1%, што во најголем дел произлегува од растот на депозитните пари и краткорочните депозити, при помал раст и кај готовите пари во оптек и долгорочните депозити до две години.

Табела 1. Вкупни депозити и кредити[4,5] на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2020	6.2020	9.2020	12.2020	8.2021	9.2021	3.2020	6.2020	9.2020	12.2020	8.2021	9.2021	8.2021	9.2021
Парична маса М4	**455,834**	**468,912**	**469,050**	**486,989**	**511,012**	**507,536**	**8.9**	**9.8**	**6.9**	**6.9**	**9.6**	**8.2**	**1.3**	**-0.7**
Парична маса М3	**403,714**	**416,935**	**418,556**	**436,231**	**463,835**	**460,723**	**8.3**	**9.7**	**7.6**	**8.0**	**11.5**	**10.1**	**1.6**	**-0.7**
од кои:														
Готови пари во оптек	37,891	41,125	41,667	43,701	44,533	44,951	21.3	26.3	24.9	21.0	6.8	7.9	-3.7	0.9
Вкупни депозити	**409,200**	**418,916**	**418,644**	**434,915**	**456,972**	**453,469**	**8.3**	**8.4**	**6.1**	**5.9**	**9.9**	**8.3**	**1.8**	**-0.8**
од кои:														
Корпоративен сектор	108,138	110,550	112,505	123,212	133,730	130,048	12.5	11.2	8.0	10.1	20.2	15.6	4.0	-2.8
Во денари	75,876	77,609	79,641	86,323	91,014	87,402	13.8	9.3	5.4	5.4	17.2	9.7	4.6	-4.0
Во странска валута	32,261	32,941	32,865	36,889	42,716	42,646	9.5	15.9	14.9	22.8	27.0	29.8	2.9	-0.2
Домаќинства	275,574	280,512	278,469	285,216	296,352	297,702	8.6	8.7	6.1	4.6	7.4	6.9	0.9	0.5
Во денари	147,532	149,204	145,806	150,991	154,404	154,062	11.9	10.1	6.2	3.3	7.3	5.7	0.9	-0.2
Во странска валута	128,042	131,309	132,663	134,225	141,948	143,640	5.1	7.1	6.0	6.2	7.6	8.3	0.9	1.2
Вкупни кредити	**343,702**	**352,718**	**352,824**	**357,296**	**372,470**	**375,116**	**5.8**	**6.6**	**7.3**	**4.7**	**6.4**	**6.3**	**-0.3**	**0.7**
од кои:														
Корпоративен сектор	167,654	172,978	168,086	169,826	175,087	176,093	1.8	4.6	5.2	1.1	4.5	4.8	-0.8	0.6
Во денари	103,597	106,688	101,925	102,688	106,926	107,485	0.4	3.3	2.7	-0.9	5.4	5.5	-0.3	0.5
Во странска валута	64,057	66,290	66,161	67,138	68,162	68,608	4.0	6.9	9.3	4.3	3.0	3.7	-1.8	0.7
Домаќинства	174,634	178,384	183,431	185,814	195,512	197,127	10.1	8.8	9.5	8.0	7.9	7.5	0.2	0.8
Во денари	96,643	99,469	103,939	105,049	110,523	111,470	8.8	8.7	12.0	10.5	8.0	7.2	0.2	0.9
Во странска валута	77,990	78,916	79,492	80,765	84,989	85,657	11.9	8.9	6.4	5.0	7.7	7.8	0.3	0.8

Извор: НБРСМ.

---

1 Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат М3 како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

2 Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат М3 (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат М3 и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата: http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

3 Депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај Народната банка.

4 Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 па наваму се под влијание на ефектите од мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

5 Податоците за монетарните агрегати, како и вкупните депозити и кредити заклучно со август 2020 година, не ги вклучуваат податоците за една банка на која во август 2020 година ѝ е укината дозволата за основање и работење и е отворена стечајна постапка.

- Во септември, кај **вкупните депозити**[6] е остварен месечен пад од 0,8%, поради намалувањето на депозитите на корпоративниот сектор, во услови на раст на депозитите на секторот „домаќинства“. Годишниот раст на депозитите изнесува 8,3%, при раст на депозитите на двата сектора, со малку поголем придонес на секторот „домаќинства“.

- **Вкупните кредити**[7], во септември, се зголемени за 0,7% и 6,3%, на месечна и годишна основа, соодветно, при зголемено кредитирање на двата сектора, со поизразен придонес на секторот „домаќинства“.

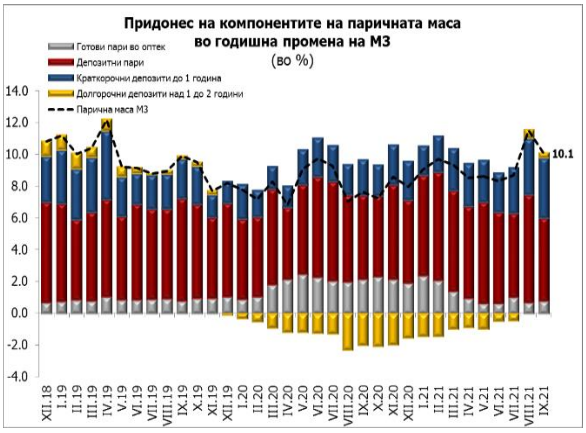

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор[8]

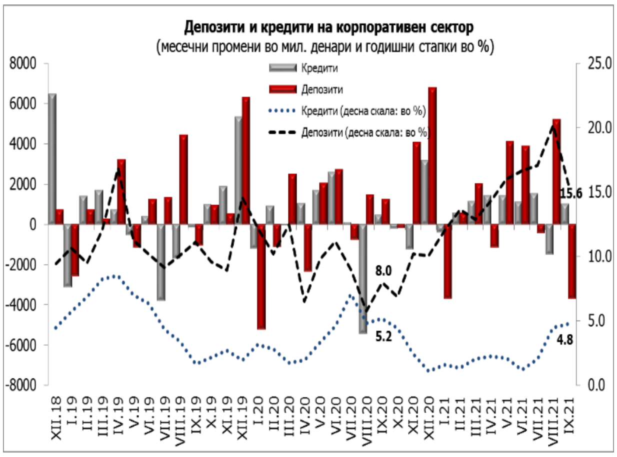

Извор: НБРСМ.

[6] Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.
[7] На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат од билансна во вонбилансна евиденција (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година. Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик започна да се применува од 1. јули 2019 година со што ефектот од споредбената основа се исцрпи во јули 2020 година. Оттука, разликите во годишните стапки на промена на кредитите со и без ефектот од извршените отписи се незначителни, поради што од августовското соопштение натаму овие споредби се прекинуваат.
[8] За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

– Вкупните **депозити на корпоративниот сектор**, во септември, се намалени за 2,8% на месечна основа. Оваа промена во поголем дел се должи на падот кај депозитните пари, а намалување е забележано и кај останатите компоненти. На годишна основа е остварен раст од 15,6%, речиси во целост поради зголемување на депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута, при помал пораст и на долгорочните депозити во странска валута, а во услови на пад на краткорочните и долгорочните депозити во денари.

– Во септември, **кредитите на корпоративниот сектор**[9] бележат нагорна месечна и годишна промена од 0,6% и 4,8%, соодветно. Анализирано според валутната структура, растот на месечна и годишна основа во поголем дел произлегува од кредитите одобрени во денари.

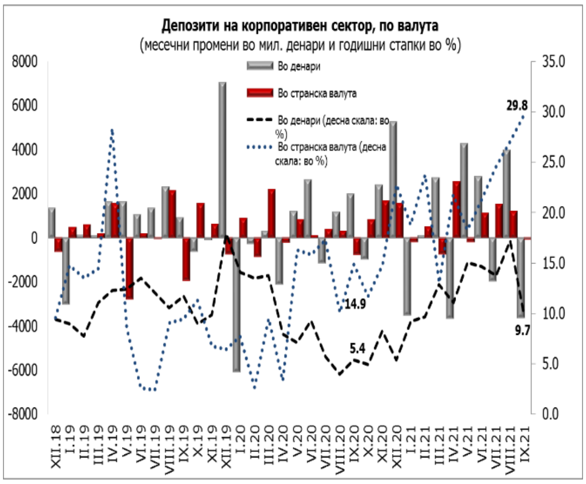

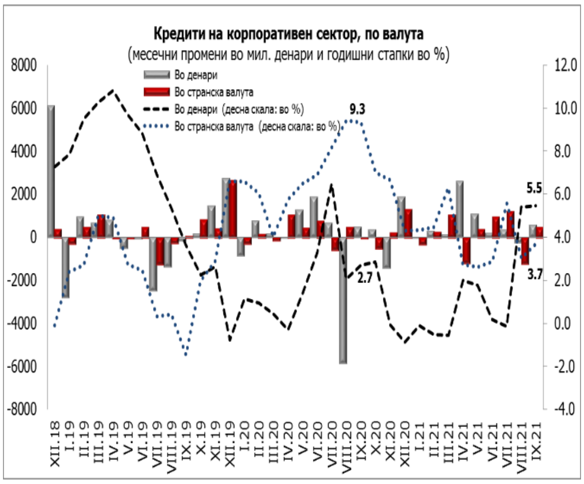

Извор: НБРСМ.

2. Депозити и кредити на домаќинствата[10]

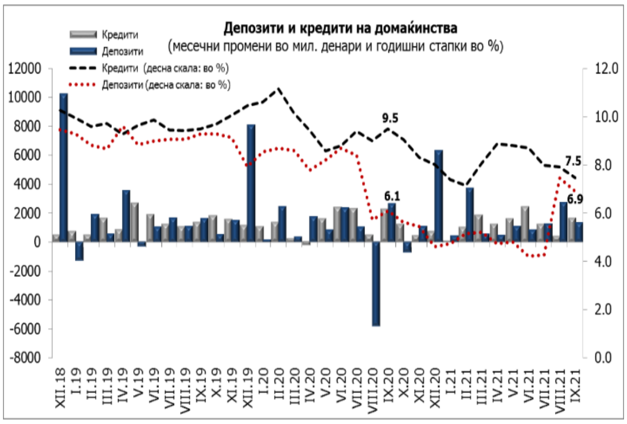

Извор: НБРСМ.

[9] Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамките на странската валута.
[10] За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

- Вкупните **депозити на домаќинствата,** овој месец, забележаа месечно зголемување од 0,5%. Нагорната промена главно произлегува од краткорочните депозити во странска валута, како и од растот на долгорочните депозити во странска валута и краткорочните депозити во денари, но во помал обем, во услови на пад кај останатите компоненти. Годишната стапка на раст на вкупните депозити на домаќинствата изнесува 6,9% и во најголем дел е резултат на повисоките депозитни пари и краткорочни депозити во странска валута, како и на другите компоненти, со исклучок на долгорочните депозити во денари коишто забележаа намалување.

- Во септември, **кредитите на домаќинствата** се зголемија за 0,8% и 7,5%, на месечно и годишно ниво, соодветно. Притоа, кредитите одобрени во денари имаат малку поголем придонес кон растот по двете основи.

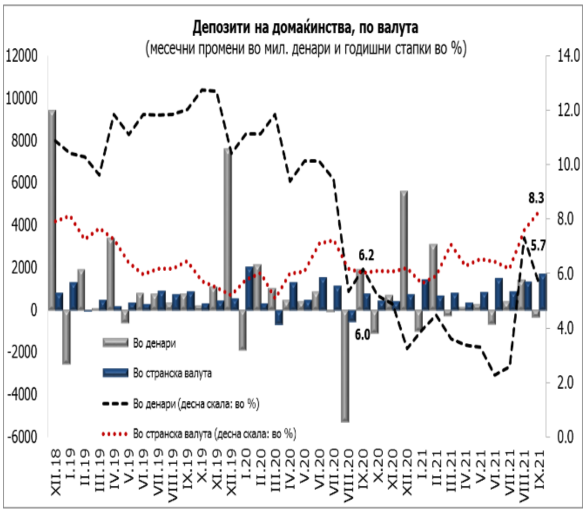

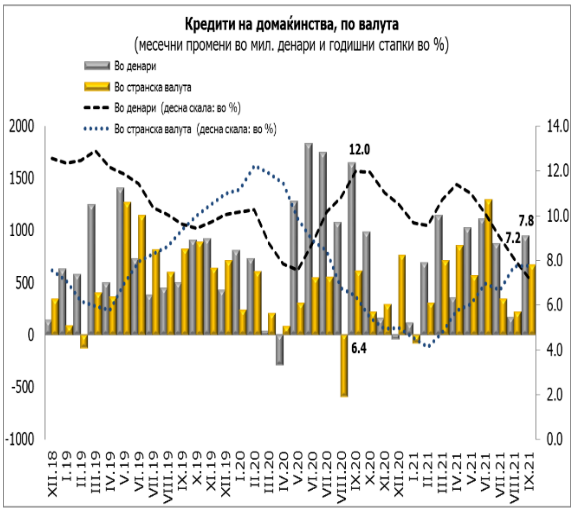

Извор: НБРСМ.

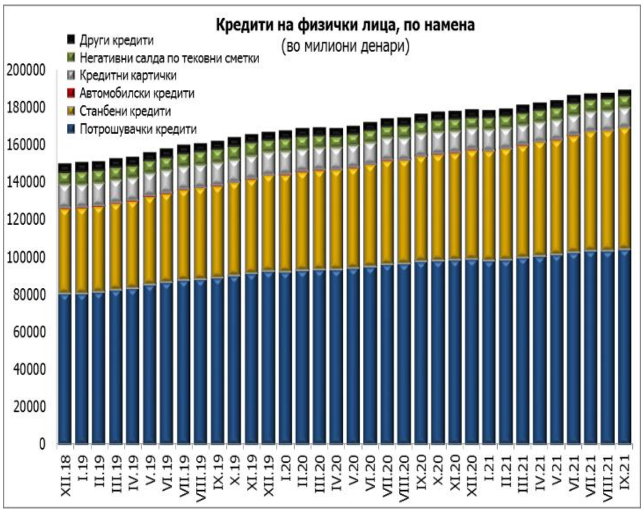

Извор: НБРСМ.

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2020	6.2020	9.2020	12.2020	8.2021	9.2021	3.2020	6.2020	9.2020	12.2020	8.2021	9.2021	8.2021	9.2021
Потрошувачки кредити	93,440	94,982	97,850	98,772	103,315	103,902	13.5	10.0	9.9	6.9	6.9	6.2	0.0	0.6
Станбени кредити	52,959	54,392	55,985	58,306	64,064	65,006	13.9	13.8	14.0	13.6	16.2	16.1	0.6	1.5
Автомобилски кредити	306	292	291	282	236	242	-4.1	-8.6	-7.9	-10.9	-17.5	-16.9	-1.1	2.4
Кредитни картички	11,570	11,508	11,649	11,205	10,426	10,378	-4.5	-4.2	-2.6	-6.1	-9.9	-10.9	-0.4	-0.5
Негативни салда по тековни сметки	6,499	6,205	6,280	5,818	6,258	6,470	-4.8	-9.4	-10.8	-5.0	1.8	3.0	-0.2	3.4
Други кредити	3,969	3,946	3,912	3,871	2,866	2,766	-6.7	-6.4	-6.7	-6.0	-27.1	-29.3	-1.1	-3.5

Извор: НБРСМ.

– Во септември, анализирано според намената на кредитите одобрени на физичките лица, **потрошувачките и станбените кредити**, како најзастапени категории, забележаа месечен раст од 0,6% и 1,5%, соодветно, при годишен раст од 6,2% и 16,1%, соодветно. Овој месец, **автомобилските кредити** бележат месечно зголемување од 2,4%, додека на годишна основа продолжува трендот на намалување којшто изнесува 16,9%. Кредитите одобрени на **кредитни картички** се намалија за 0,5% и 10,9%, на месечна и годишна основа, соодветно, додека **негативните салда на тековните сметки** забележаа нагорна месечна и годишна промена од 3,4% и 3,0%, соодветно. Во септември, кај кредитите одобрени врз **други основи** е остварено месечно и годишно намалување од 3,5% и 29,3%, соодветно.

***

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspx

Методолошки објаснувања:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 19 ноември 2021 година (референтен пресек заклучно со октомври 2021).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 110/108).